

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljiva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 5 D	

A magyar nemzetgyűlés.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, ápr. 13.

A nemzetgyűlésben Kabok Lajos szociáldemokrata beszél a szanálási javaslatokhoz. Ő a munkásság teherbírását félti a javaslatlól. Utána Erdélyi Aladár egységes-párti beszél, aki igyekszik kimutatni, hogy a földbirtokososztály nem antiszociális, mert a gazdák és a birtokosok viselik a szanálás legnagyobb terheit. Kijelenti, hogy nagy általánosságban véve a falu sokkal nagyobb terheket visel, mint a város. A szanálási javaslatnál a nemzet érdekéről van szó, azért fogadja el.

Ezután Kiss Menyhért beszél, aki folyton eltér a tárgytól, úgy, hogy Zsitvay elnök a harmadik figyelemztetés után megvonja tőle a szót. Az ellenzékben emiatt nagy a felzúdulás. Zsirkay, Pikler, Gömbös hevesen tiltakoznak emiatt. Az elnök átadja a szót Lendvay fájvédőnek, de Kiss Menyhért nem akar leülni és ezért az elnök mentelmi elé utasítja. Erre megint nagy kavargás tör ki, úgy, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni.

Az újbóli megnyitás után Bethlen miniszterelnök kijelenti, hogy meg van győződve róla, hogy az elnök helyesen cselekedett, amikor megvonta a szót Kiss Menyhértől, aki eltér a szanálási javaslatoktól. Ha objektíve akart volna tárgyalni, úgy hajlandó lett volna vele vitatkozni, de a kormány semmiféle kisebbségi terrornak nem enged. A nemzetgyűlésen rendnek kell lenni és nem lehet anarchia.

Gömbös szól ezután a házszabályokhoz és kijelenti, hogy még huszonmégymás óráig üléseken is mindent követnek a javaslatok ellen.

Lendvay beszél ezután, aki kifejti aggodalmát a javaslatok iránt. Felsorolja azok hibáit. A részletes vitától sem vár sokat és éppen ezért nem fogadja el a javaslatot. Az ülés reggeli egy óráig tartott.

A szovjet nem akar háborút Besszarábiáért.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Szentpétervár, ápr. 13.

A szovjet ülésén Zinojev beszélt a függő politikai kérdésekről és kijelentette, hogy nem fognak Besszarábiáért háboruszkodni, amelyet egyelőre Románia megszállva tart. Bizik benne, hogy Románia egy sem tudja Besszarábiát asszimilálni.

Választások vagy új koalíciós kormány?

Lemondott a Pasity-kormány. — A kormány kommunikéje a lemondásáról.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 13.

Szombat délelőtt a radikális-pártban nagyon optimista hangulat volt, mert bizonyosra vették, hogy a kormány kiírja a választásokat. Délben azonban már más volt a hangulat. Pasity miniszterelnök ugyanis délelőtt kihallgatáson jelent meg Ofelségénél, utána Jovanovity házelnökkel tárgyalt, majd négy órakor megint megjelent kihallgatáson és bejelentette a királynak a kormány lemondását. A kormány lemondása politikai körökben nagy meglepetést keltett, mert mindenki azt hitte, hogy a kormánynak, ha a jelenlegi parlamenttel nem tud dolgozni, megbízatása van az új választások kiírására. A kormány lemondását ellenzéki körökben azzal magyarázzák, hogy Pasity nem kapott volt megbízatást egy választási kormány alakítására.

Nagy feltűnést keltett tegnap este, hogy Jankovity udvari miniszter egy levelet vitt Pasitynak és a miniszterelnöknek erre megirt választást hét órakor a királyi palotába vitte.

A kormány lemondásáról tegnap este hét órakor a következő jelentést adta ki:

„A királyi kormány beadta lemondását, hogy lehetővé tegye ezáltal is a politikai és parlamenti helyzet tisztázását. A kormánynak ugyanis az a véleménye, hogy egyes parlamenti pártok és képviselők letértek arról a programról, amelynek alapján megválasztották őket, anélkül, hogy erre vonatkozólag megkérdézték volna választóik véleményét. Így a kormánynak az az álláspontja, hogy ezt a helyzetet csak új választások útján lehet tisztázni. A parlament feloszlásával és új választások kiírásával lehetővé kell tenni a helyzet megoldását az igazságnak megfelelően.”

A kormány lemondását illetően a legnagyobb a tájékozatlanság. Nem lehet tudni miért mondott le Pasity. Biztos csak az, hogy nem volt megbízatása választási kormányra. Lehet, hogy ezután a blokk alakít munkakormányt, de az sincs kizárva, hogy ez valamilyen politikai fogás.

A demokrata-párt szombat délelőtt ülést tartott, amelyen már a választási agitáció előkészületeit beszélték meg. Az ülésen megállapodtak abban, hogy Szerbiában és Délszerbiában nincsen szükség különösebb agitációra, minthogy ott teljesen megbízható tömegekkel rendelkeznek. Elhatározták viszont, hogy ezeken a vidékeken erős sajtókampányt indítanak és néhány új pártlapot alapítanak.

Az új országrészekben, így a Vajdaságban ezzel szemben erős agitációra készül a párt. A vajdasági agitáció megkezdésére szombaton este már el is utaztak Dukanec Szlavko sombori képviselő, dr. Ribar István, a parlament volt elnöke és dr. Angyelinovity Grga volt képviselő, akik a Vajdaság minden nagyobb városában gyűléseket és konferenciákat tartanak. A párt teljes erővel veszi fel a küzdelmet a koalícióval.

Beograd, ápr. 14.

(Érkezett reggel 6 órakor.) A kormányválság kérdésében a tegnapi nap nem hozott semmi jelentősebb eseményt. A király még nem kezdte meg a politikai pártok vezetőinek kihallgatását és így politikai faktorok véleménye szerint a kormányválság a hét folyamán valószínűleg nem is fog megoldódhatni.

Hír szerint a király elsőnek Jovanovity Ljuba házelnököt hallgatja meg, akinek állítólag kilátása van arra, hogy egy munkakormány megalkotására kap megbízást, amely munkakormányt az ellenzék is hajlandó volna támogatni. Ez természetesen csak kombináció, amelyet azonban semmi komolyabb, kézzelfoghatóbb adat nem támogat. Sokkal nagyobb a valószínűség, hogy munkakormány helyett valamelyik pártvezér választási mandátumot kap.

A Pribicevity-párt tegnap délután a közökt. minisztériumban tanácskozást tartott, amelyen végleg megszövegezték a néphez intézendő kiáltványuk szövegét.

Pasity miniszterelnök délelőtt 11 órától 12 ig kabinetjében tanácskozott néhány minisztertársával a kormányválsággal kapcsolatban. A tanácskozásról azonban semmiféle hír nem szivárgott ki.

Dr. Nincity külügyminiszter tegnap este 6 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatás állítólag a kormányválság kérdésével kapcsolatos.

Új fejlemény előtt a váci-utcai gyilkosság.

Budapest, ápr. 13.

Oreskovityné, a váci-utcai rablógyilkosság tettese, a vizsgálóbíró előtt visszavonta a rendőrségnél tett beismerő vallomását. Kijelentette új vallomásában, hogy Raffelsberger Irma tulajdonképpen gázmérgezésben halt meg.

„En mindenét eladtam — mondja Oreskovityné — de mikor feleszméltem, hogy mit tettem, megijedtem a következményektől és el akartam tüntetni a hullát és fel akartam darabolni.”

Kenyeres törvényszéki orvostanár kivonult a meggyilkolt lakására és konstataálta, hogy az ágyapárnák, amelyek között a gyilkosság történt, alig véresek, ezért elhatározták, hogy Raffelsberger Irma holttestét exhumálják és megvizsgálják. Ez a vizsgálat fogja eldönteni, hogy igazat mondott-e Oreskovityné.

A német kormány felel a szakértői véleményekre.

Berlin, ápr. 13.

A birodalmi kormány elhatározta, hogy a szakértői bizottságok javaslataival szemben elhangzó véleményekért maga vállalja a felelősséget és nem várja be az új birodalmi gyűlés összeülését.

A kormány feloszlatta a „Kulturbundot”.

Beograd, ápr. 13.

A kormány elhatározta a „Deutsch-Schwäbischer Kulturbund” összes szervezeteinek feloszlását. A Noviszádon megjelenő „Deutsches Volksblatt” szombati száma hosszabb cikkben foglalkozik a kormány ezen elhatározásával és emlékeztet arra a parlamenti beszélgetésre, amely dr. Krafft német-párti képviselő és Pasity miniszterelnök között folyt le akkor, amikor a legválságosabb parlamenti helyzet közepette a németek eszerbenhagyták Pasity kormányát. Pasity ekkor a következő kijelentést tette dr. Krafft előtt:

— Önök rosszul cselekedtek. Pribicevity türelmetlen álláspontja aztán teljesen kiélezte a helyzetet s már a következő napokon a belügyminisztérium bekérte az összes Kulturbund-szervezetek alapszabályait azzal a megindoklással, hogy a szervezetek nem működnek alapszabályszerűleg, miután politikával is foglalkoznak. A „Deutsches Volksblatt” végül cáfolja azokat a híreket, mintha a kormány az „Agrária” német mezőgazdasági szövetkezet feloszlásának gondolatával is foglalkozna.

HIREK

— ápr. 14.

A bányai magyar-párt intézőbizottsága vasárnap délelőtt 10 órakor a Club-kávéház külön termében értekezletet tartott. Ez alkalommal részletesen foglalkoztak a május 4-én Beeskereken tartandó közgyűlés előkészítésével. Az értekezlet hozzájárult a párt ügyrendjének a közgyűlés elé terjesztendő változtatásához, majd kijelölte a beeskereki pártszervezet közgyűlési képviselőit.

Az Ady Társaság előadása. Az Ady Társaság vasárnap délután 4 órai kezdettel felolvasó ülést tartott, mely alkalommal az egyesület elnökétől, dr. Farkas Gejzától rendkívül érdekes előadást hallhatott a közönség. Farkas dr. a tudós felkészültségével, alaposágával, a legapróbb részletekig ható, kimerítő módon beszélt érdekfeszítő témájáról, a holtak és élők közötti kapcsolatról. A közönség szinte áhíttalul leste az előadó szavait, aki mindvégig lebilincselte hallgatóit. Értekezése végzetével lelkesen megtapsolták a jelenvoltokat. Utána Juhász Ferenc kiváló recitáló képességgel és finom átérzéssel néhány háborus dalt szavalt.

Gyermekelőadás a központi elemi iskolában. A központi elemi iskola magyar és német osztályai vasárnap délután négy órai kezdettel előadást tartottak az intézet elsőemeleti termében, mely alkalommal a „Hőfehérke” című egyfelvonásos énekes játékot adták elő. A címszereplő Kertész Irenke és a sok, kisebb-nagyobb szerepet játszó fiú és leány kivétel nélkül rendkívül ügyesen oldotta meg a reája bízott feladatot. Az előadás nagy erkölcsi sikeréből az oroszlanrészt a tanárokat illeti, akik fáradhatatlanul dolgoztak a darab betanításán és rendezésén.

Társadalomtudományi egyesület Beeskereken. Djermev Dusan dr. rendőrőrkapitány kezdeményezésére tegnap délután a Kaszinó-társulat helyiségeiben értekezlet ült össze, hogy egy Beeskereken működő társadalomtudományi egyesület létesítéséről határozzon. Djermev dr. ismertette az egybegyűltek előtt a tervet, amely szerint a Beogradban székelő „Economist” nemzetgazdasági és szociológiai egyesületnek egy külön fiókot létesítenének városunkban, ahol egyesülnének mindazok, akik a közgazdasági kérdésekkel elméletileg vagy gyakorlatilag foglalkoznak. Stanojlovity Sándor és dr. Gavriła Emil hozzászólása után elfogadta az értekezlet dr. Brájer Lajos indítványát és egy szűkebb-körű bizottságot küldtek ki a kérdés részletes megvitatására azzal, hogy az előkészítő munkálatok befejezése után tegye meg ez a bizottság végleges javaslatát az alakulásra vonatkozólag. Ennek a bizottságnak tagjai lettek: Djermev Dusan dr., Elek Viktor, Farkas Gejza dr., Gavriła Emil dr., Jankovity Koszta, Nikolity Bátor, Stanojlovity Sándor és Várady Imre dr. Az értekezleten résztvettek: dr. Djermev Dusan, dr. Gavriła Emil, Elek Viktor, Kovács István prelátnak, Stanojlovity Sándor, dr. Várady Imre, dr. Vinczevidy Ernő, dr. Brájer Lajos, Stanojlovity P., dr. Stern Lázár, Marton Andor, dr. Borsodi Lajos, dr. Mara Jenő, Nikolics Bátor, dr. Hubert Zsiga, dr. Julius Ármán, Erdeljan Petro, Guttman Béla és Dániel, Fischl Jakab.

Kilenc tagú család — egy szűk szobában.

Sertésölben lakó tanoncok. — Családok fűskamrában, vászonsátrakkban, kocsiszinben, nyárikonyhában. — Nyilatkozik az új lakásbizottság elnöke.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 14.

A legutóbbi városi közgyűlésen — mint annak idején megírtuk — új lakásbizottságot választottak. Jeleztük, hogy a választás ellen a beeskereki háztulajdonos egyesület fellebbezést jelentett be s a napokban, amikor az új bizottság megkezdte a működését, tiltakozó táviratot küldött az egyesületi központnak azzal a kérelemmel, hogy a panaszt juttassa el illetékesek füléhez. A protestáló táviratban a helyi szervezet a lakásbizottság munkásságának azonnali felfüggesztését és az elnök, valamint a tagok elleni fegyelmi vizsgálat megindítását kéri. A tiltakozás és a fellebbezés dacára a lakásbizottság megkezdte működését s rövid idő alatt máris eredményes munkásságot fejt ki.

Munkatársunk felkereste a lakásbizottság elnökét, Gligorijevity Jócól, aki megválasztásáról, a háztulajdonosok fellebbezéséről és a lakásbizottság eddigi működéséről a következőket mondotta:

A városi képviselőtestület legutóbbi ülésén egyhangúlag választotta meg a lakásbizottságot, mely határozat ellen a háztulajdonosok helyi szervezete azonnal fellebbezést jelentett be, két okból kifolyólag. Először, mert az elnök — jó magam — nem jogvégzett, holott a törvény — szerintük — előírja ezt a követelményt, másodsorban pedig, mert a közgyűlés nem vette figyelembe a tagok beválasztásánál az egyesület előterjesztését. A város ugyan elkészítette a lakásbizottság választásával, mert azt a lakástörvény értelmében decemberben kell megalkotni, mivel mandátuma egy-egy naptárvégre terjed, más szempontból azonban nem hibázott s az előírt rendelkezések szellemében járt el. A háztulajdonosoknak sem első, sem második „indoka” nem áll fenn, mert sem a jogvétség, sem a háztulajdonos egyesületek javaslatának respektálásánál nem írja elő a törvény.

Amikor hivatalomat átvettem — folytatta az elnök — **hét száz darab elintézetlen aktát találtam** s ezzel szemben mindössze két nyomorúságos kis lakás felett rendelkeztem. A helyzet tarthatatlanságát látva, azonnal felhívtam boesajítottam ki, melyben felhívtam a lakosságot, hogy huszonnégy órán belül jelentse be az üres lakásokat. Ezenkívül figyelmeztettem a háztulajdonosokat, hogy 3 napon belül közöljék a lakáshivatallal azon lakók neveit, akiknek lakáshivatali végzés nélkül lakást adtak. Önkéntes jelentkezésnél kilátásba helyeztem a büntetés elengedését, most azonban már minden esetben a törvény teljes szigorát fogom alkalmazni.

A Roboz testvérek bűnügye. Budapestről jelentik, hogy a büntető törvényszék a Roboz testvérek ügyében befejezte a vizsgálatot. Az iratok az ügyészségen vannak, ahol hűtlenség, az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntetés, kormányzósértés és egyéb események miatt emelnek vádat Robozék ellen.

A felhívásnak meg letti a kívánt eredménye, amennyiben néhány napon belül negyven lakást jelentettek be a hivatalban. Ezeket a lakásokat főképpen olyanoknak ítélte oda a bizottság, akik bírói végzéssel kilakoltatás előtt állottak s ezzel megmenekültek az elől, hogy az utcára kerüljenek.

A lakásinség Beeskereken isszonyu méreteket öltött. Számítalan család rettenetes lakáskörülmények között van. Fűskamrákban, kocsiszinben, nyári konyhákban, sőt még udvarokban felállított ponyvasátrakkban is laknak munkáscsaládok. Ma délelőtt a lakásbizottság egy kisiparos lakásában járt, aki kilencdedmagával egyetlen kis szobában húzódik meg. Az agy nemü részére már nincsen hely a szobában, azt napról-napra a padlásról hordják le. Az inasoknak nem jutott hely a kuckóban és kiszorultak a használaton kívül álló sertésölbe, ahonnan az egyiket tegnap szállították ki nagy betegen a közkórházba.

Jól tudom, — mondotta az elnök — hogy számítalan háztulajdonosnak üres helyiségei vannak, az alacsony bér miatt azonban inkább nem adja ki lakásnak. Hogy elkerülje a requirálást, régi rozszant butorokkal rendezi be, vagy fűskamrákat használja. Azon háztulajdonos helyiségeit, akiről a rendőrség ilyen visszaélést megállapít, azonnal bérbeadja a bizottság, a tulajdonos ellen pedig megindítja a büntető eljárást.

Gligorijevity elnök ezután elmondotta, hogy megválasztása után felkereste Uzunovity Nikolai szociálpolitikai minisztert, akinek beszámolt a beeskereki lakásinség állásáról. Elmondotta, hogy a háboru előtti 25.000 lakosu Beeskerek lélekszáma 33.700 főre gyarapodott s ezzel szemben csak 156 új lakóházat építettek, mégpedig leginkább egy szobás és konyhás épületeket, amelyekkel abszolút nem csökkent a lakáshiány. Nagy baj az, hogy a nagy lakásoknak üresen álló helyiségeit nem lehet lefoglalni, ha nincs különbejárattal. Indítványozta, hogy tegyék szabaddá az ilyen helyiség kiadását és bérmegállapítását. Együttal szobamaximumot javasolt megállapítani, mely szerint egy 3 személyes családnál legfeljebb kétszobás és előszobás, egy 3-5 személyes családnál háromszobás és előszobás, egy öt személynél több tagot számláló családnál pedig négy szobás és előszobás lakás volna az igénybevehető maximum. A miniszter az előterjesztésre még nem adott választ.

Végül kijelentette a lakásbizottság elnöke, hogy naponként délelőtt és délután is a városháza 7-es számú szobájában levő lakáshivatalban készséggel áll a közönség rendelkezésére.

dalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntetés, kormányzósértés és egyéb események miatt emelnek vádat Robozék ellen.

* **Nikkelezni, galvanizálni Krausz** nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

A gimnázium magyar tagozatának matinéja. Vasárnap délelőtt 11 órakor a gimnázium magyar tagozatának ifjúsága matiné rendezett a gimnázium tornacsarnokában, amelyet a szülők és érdeklődők zsufozásig megtöltöttek. A zeneszámokban, amelyeket Bárány Béla tanár tanított be nagy szakértelemmel, az ifjúság igazán elismerésre méltót produkált. Az előadás többi része Vajda Lajos tanár ügyes rendezését dicséri. Az előadók közül különösen ki kell emelnünk Singer Erzsit szőlőját és Singer Erzsi és Bárány Erzsit zongorakettőst, amely jóval felülemelkedett az iskolai produkciók nivóján. Nagyon ügyesen kezeli hangszerét Vajda Zoltán, aki méltán kapott sok tapsot egy magyar rapszódia előadásáért. Aszlányi Dezső Andra néhány versét szavaltta el nagy átérzéssel. Az egyiptomi kultúráról olvasott fel egy ügyesen megírt tanulmányt Wogh Mihály. Hirszenberger István Jókai: Lengyelek fehér asszonya című versét szavaltta el nagyon hatásosan. Aszlányi Dezső, Bárány Erzsibet és Wogh Mihály Grieg Peer Gint suitejének két részletét interpretálták. Az összes szereplők tehetségük legjavát adták, a közönség éppen azért nem fukarkodott a tetszésnyilvánításokkal.

Új budapesti SHS főkonzul. A külügyminisztérium Sztanojevity Fotija szalonikii SHS konzult budapesti főkonzullá nevezte ki. Ugyancsak Budapestre nevezte ki alkonzullá Kovacsivity Iván volt müncheni alkonzult.

Új bírák a Bányában. Az igazságügyminiszter ukázzal a következő törvényszéki birkat nevezte ki a Bányába. Beeskerekre: Trifunovic Bozsidart, Pansevóra: Koszity Jovánt és Karlsdorfra: Ivansevity Lavoslavot.

Lemondott a zombolyai képviselő. Heim Péter zombolyai képviselő értesítette a Ház elnökségét, hogy képviselői tisztéről lemond, mint-hogy zombolyai lakos kíván maradni.

A budapesti nyomdászsztrájk. A Szózat a nyomdászsztrájkokról írva, bejelenti, hogy 278 nyomdában szünetel a munka és hogy mintegy 4000 embert zártak ki. A helyzet teljesen változatlan. A Szózat a Népszavával együtt kiáltványt közöl, amelyben a szedőmunkásság sztrájkja jogosultságát fejtegeti. A Magyar Sajtó című lap ezzel szemben támadja a Szózatot és a Népet, hogy a szociáldemokraták oldalára álltak és velük együtt dolgoznak a polgári pártok ellen.

* **Tennisz-reketteket** kizárólag a legolcsóbban huroz **Tóth András hangszerkészítő** — Veliki Beeskerek, Szvetozara Markovitya u. 1, a betegsegelyző pénztárral szemben.

* **Átutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valuta-biztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérgazgató 52.

* **Eltörött a hegedűm, nem akar szólni** — **Tóth András hangszerkészítő** majd megreperálja. (Veliki Beeskerek, Szvetozara Markovitya u. 1. sz., a ker. betegsegelyző-pénztárral szemben).

* **Legszébb húsvéti ajándék az egészség,** azt pedig könnyű szerrel megszerezheti magának minden köszvény-, reuma-, ischias- és ideg-beteg, neuralgia és neurasteniában szenvedő, ha szigorúan ragaszkodva az utasításhoz, használja a csodálatos póstyéni iszapteglákat, vagy a bámulatot eredménnyel szolgáló póstyéni iszapkompresszeket. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, a tisztviselőszövetkezetben, előírják a becskerek, kikindai és novibecsei munkásbiztosító-pénztáraknál. Teljes póstyéni iszapkurát pistyaní recipe szerint lehet tartani minden nap — szerda kivételével — a Dr. Kleitsch-féle fürdőben is.

Április 1-én megnyílt Pöstyénben a Therman-szálló is, ahol már 65 ék. ért lehet teljes penziót kapni.

Az iszapkockák ára 60 dinár, a kompresszeké 120 dinár, elég egy-havi kurára.

Bővebb felvilágosítással, utbaigazitással és prospektusokkal szolgál Pelikán Lipót ny. pénzügyigazgató, Velikibecskerek.

* **Dr. Kleitsch kád-, gőzfürdő és póstyéni iszapfürdője** nyitva van urak és hölgyek részére **mindennap** reggel 8-tól este 8 óráig (csak szerdán nincsen fürdő). — **Ingyen fürödnek** gyermekek öt-éves korig, munkásbiztosító-pénztári tagok orvosi rendelre. 583

A felsőbányai demokrata-szervezetek bizottsága Davidovity mellett.

Pribiesevityék sérelmet látnak a meghívásoknál.

Beckerek, ápr. 14.

A demokrata-párt felsőbányai szervezeteinek főbizottsága vasárnap délelőtt kilenc órára a Kaszinó kistermebe kerületi konferenciát hívott össze, amelyen Setyerov Szlavko és Karas Nikola bányai demokrata képviselők is résztvettek. A konferencia után bizottsági ülést tartottak, amelyen a demokrata-pártban beállott szakadás folytán, a további magatartásuk felett döntöttek.

Az értekezleten Setyerov Szlavko dr. képviselő ismertette az általános politikai helyzetet, a demokrata-párt állásfoglalását és Davidovity Ljuba politikáját. A nyilvános ülés után bizottsági értekezletre ültek össze a helyi szervezetek kiküldöttei. A Davidovity-frakció delegátusai, akik többségben voltak, helyeselték Davidovity és a demokrata képviselői klub politikáját és elítélték Pribiesevity magatartását.

A Pribiesevity-frakció néhány jelenvolt tagja védte Pribiesevity politikáját és helyeselte taktikáját.

Az ülés végén Setyerov képviselő felszólította a jelenvoltakat, hogy határozzanak a megváltozott helyzetre való tekintettel további magatartásuk felett. A bizottság rezolúciót fogadott el, mely szerint helyesli Davidovity politikáját és elítéli a Pasity-Pribiesevity kor-

Butorozott szoba

háaspár vagy 1—2 fiatalember részére, külön bejárattal, azonnal kiadó. Cim: Lévnayné üzletében, főpostával szemben.

mánykoalíció működését, amely a horvát képviselői mandátumok igazolásának szándékos halogatásával nem tartja magát a parlamentarizmushoz. Végül elhatározta az ülés, hogy felszólítja az összes demokrata szervezeteket, hogy az egyik vagy másik demokrata-párthoz csatlakozzanak, illetve ilyen értelemben állást foglaljanak.

A Pribiesevity-párt egyik vezetőtagjának kijelentése szerint, az ülésre nem hívták meg a vidéki szervezetek Pribiesevity-frakcióbeli tagjait

Elmulott az árvízveszedelem.

A Tisza és a Béga elérte a kulminációt. — Mindenfelé bekövetkezett az apadás. — Beckerek és környékének kritikus napja.

Beckerek, ápr. 14.

Jelezte a „Torontál”, hogy úgy a Tiszánál, mint a Bégánál a közeli napokra várható az áradás kulminációja, melynek bekövetkezésétől kezdve állandó esökkenés számítható. A jóslás a szombati napon teljesen beigazolódt, amennyiben a délelőtti órákban elérte a kritikus magasságot s azóta lassan bár, de fokozatosan süllyed a víz felszíne. Az áradás újabb jelenségeiről és a beállott apadásról a helyszínen járó munkatársunk a következőkben számol be.

Veszélyt jeleznek a Tiszáról.

Szombaton délelőtt jelentés érkezett Beckerekre, hogy a Tisza az aradási szakaszon állandóan nő és sürgős intézkedések szükségesek, hogy a veszélyt még idejében elhárítsák. Péntekről szombatra hajló éjjel ugyanis erős szél volt jelentős esővel, amely méginkább táplálta és állandóan korbásolta az amúgy is nyugtalan folyót. A vihar délelőtt tizenegy óra tájban elementáris erővel tört ki és komoly veszedelemmel fenyegette a töltéseket, melyekről zugva verődtek víz-sza a magasra tornyosuló hullámok. A helyzet kritikus voltát látva, a védelmi munkálatokat vezető mérnök értesítette a Tiszaármentesítő társulat elnökét, Aleksity Bogoljub becskerekai polgármestert, aki azonnal a helyszínre sietett.

Kluge Károly főmérnök ezalatt szakadatlanul rendelkezett, felügyelt, egyik helyről a másik helyre sietett, buzdította a munkássereget, hogy a katasztrófa bekövetkezését elkerülje. Különösen az elemér—krasznicai szakasz adott sok munkát, ahol leginkább lehetett a töltés átszakadásától tartani. Az eleméri részen Oltyan Misa, az aradáci részen pedig Bobor Gyula földbírtokos végezte a felügyeletet és vezette Kluge főmérnök irányítása mellett a munkálatokat.

Két méteres hullámok a Tiszán.

Déltájban az északnyugati irányból fújó szél vehemens viharra fejlődött, mely egyre másra lödítette partra a súlyos hullámtömegeket. Másféltől—két méter magasságu hullámok keletkeztek, amelyek iszonyu erővel csapódtak a töltéshez. A víz erejére jellemző, hogy egy helyütt méteres homokzsákok ragadtak ki a töltés tetejéről és sodorta le a mélységbe.

Kluge Károly főmérnök intézkedésére fokozottabb mértékben láttak neki a munkának és szakadatlanul dolgoztak a töltések megerő-

s így jórészt csak a kibékülés és a fuzió előtti tagok vettek részt, akik kevés kivétellel Davidovity hívei. Beckerekről is mindössze néhány Pribiesevity-párti volt hivatalos. A néhány Pribiesevity-párti hívó kizárólag azért vett részt az ülésen, hogy tiltakozását fejezze ki az ilyen eljárás miatt.

Értesülésünk szerint a Pribiesevity párt felsőbányai vezetői hamarosan akeiót indítanak a felsőbányában a független demokrata-párt megszervezésére.

sítésén. Sok helyütt megbontotta a víz a töltések gyengébb ellenálló képességű részeit. A veszélyeztetett pontokon azonban hamarosan ott termett a munkássereg s a földmassza lekötésével megakadályozta a töltés szétmúlását. A legveszélyesebb az ugynevezett Filippi-fok volt, amely a Szentiványi-féle tanúával szemközt fekszik. A kérdéses helyen állandóan nagyszámu munkás foglalatostkodott s ezek is minduntalan újabb segítségre szorítottak s csak úgy tudtak ellentánni az áradatnak, amely zugva tört előre. Időnként nehéz fatököket zúdított a töltések oldalára, amelyek mérhetetlen veszélyt jelentettek. Állandóan éber figyelemmel kellett kísérni a háborgó víz felszínét, nehogy a súlyos tönkökkel átüttesse az átmedvesedett töltést, mely hatvanháromezer hold megmunkált termőföldet volt hivatva megvédeni.

A kritikus időpont.

A veszély nőttön-nőtt, a vihar szüntelenül tartott s minden percen várható volt a katasztrófa bekövetkezése. A kritikus időpontban Molnár mérnök vezetése alatt két kövel megrakott uszályhajót boesájtottak neki az árnak és a rakományt a Filippi-fok előtt elsüllyesztették, hogy ezzel is megerősítsék a töltést.

A legváltóságosabb pillanatban elromlott az ármentesítő társulat őrházának telefonja s így nem tudtak közmunkaerő segítséget kérni a szomszédos községektől. Aleksity Bogoljub polgármester, a Tiszaármentesítő társulat elnöke erre haladéktalanul Aradára hajtattott, ahonnan Muzslja, Szlovenacski- és Szerbaradac, Szerb- és Németelemér községektől a közmunkaerő azonnali kirendelését kérte. Rövidesen nagy munkássereg indult neki kocsikon a veszélyeztetett helyre, ahol rövid idő alatt sikerült a töltéseket mindenfelé megerősíteni s a hatalmas földterületet ezzel megmenteni az árviztől.

Negyvenöt éve nem volt ily váltóságos nap.

A munkálatokat mindvégig Kluge Károly főmérnök vezette. Munkatársunk kérdésére kijelentette, hogy ehhez hasonló áradást negyvenöt éves működése alatt nem tapasztalt. A kritikus éjjel nem hunyta le a szemét, hanem szakadatlanul osztogatta a parancsokat és utasításokat.

Beállott az apadás.

Szombatról vasárnapra erősen javult a helyzet s minden jel arra

mutatott, hogy a vidék túl van az árvízveszedelemen. Vasárnap kora reggel érkező jelentések szerint a Tisza két centiméterrel apadt. A késő délelőtti órákban befutott értesítések újabb három centiméteres esökkenést jeleznek. A jelenlegi vízmagasság hétszáz centiméter a normális felszín felett, a szombati hétszázötlet szemben. Hasonlóképpen apadást jelentenek a Marosról és a többi mellékfolyóról is, úgy, hogy a veszély jórészt elmúltnak tekinthető.

A Béga

mint szombati számunkban jeleztük, pénteken este a Szimina-utvánál százharminc méter szélességben átlépte a töltést és előntötte a partmenti kerteket. A kirendelt közmunkaerő és az igénybevett katonaság Molnár mérnök irányítása és Djermekov Dusán dr. rendőrkapitány felügyelete alatt szakadatlanul dolgozott a töltés feltöltésén. Az éjjelen át fátylavilág mellett folyt a munka és reggelre sikerült is egy nyalgát emelésével a további bajnak elejét venni. Aleksity Bogoljub polgármester több ízben megjelent a veszélyeztetett helyen, hogy megtekintse a munkálatokat.

Beáll a kulmináció.

A szombat délelőtti vihar újabb veszélyt jelentett, amennyiben az előbb említett pont közelében újból átömlés történt. Djermekov dr. rendőrkapitány újabb segítséget kért, amire a katonai parancsnok ötven katonát boesájtott rendelkezésére. A katonák és a megerősített közmunkaerőcsapat megakadályozta a további átömlést és megmentette az amerikai városrészt az elöntéstől.

Öt lakóházból kilakoltattak.

Déltájban jelentés érkezett a polgármesteri hivatalhoz, hogy a Korona-utvánál a folyó behatolt a partmenti házakba. Kiderült, hogy a partszakaszon nincsen töltés s a lakosság elmulasztotta felhívni a hatósági közegek figyelmét a fenyegető veszélyre. Rövidesen itt is gátat emeltek. Öt házból kénytelenek voltak kilakoltatni.

A Béga is apad.

A Béga vasárnapra szüntén apadt. Délelőtti mérés szerint a esökkenés három centiméter. Az ármagasság 258 centiméter, a szombati 261 centiméterrel szemben.

A Béga tegnapi mára virradó éjjel hat centiméterrel nőtt. A hirtelen növés oka részben az esőzés. Az áremelekedés elérte a 264 centimétert.

Nyiltér

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FIGYELMEZTETÉS!

Tudomására adjuk az összes t. vevőinknek, hogy volt utazónk, Gyóka Lazarevity, már nem meghaltalmazottunk, miért is az általunk kiadott, még birtokában levő meghatalmazásunkat semmisnek tekintjük és kérjük a nb. közönséget alkalomadtán fennevezettet a hatóság figyelmébe ajánlani. Általa felvett összegekért nem felelünk.

Fotoindusztria és nagyítási vállalat. Novivrbas.

Velikibecskerei rendőrség.

3107/924. szám.

720

Hirdetmény.

Eltételezem, hogy a drágaság és a lelkiismeretlen spekuláció leküzdésére alkotott törvény és a Sluzbene Novine 1923 szeptember 11-én 200. sz. a. közzétett Szabályzat értelmében minden kereskedő, nagykereskedő és kofa mindennemű árura, amellyel kereskedik, azon helyiségben, ahol a vevők megfordulnak, (grossista) az irodában, köteles árjegyzékkel az áruk árát feltüntetni és az árjegyzéket kifüggeszteni.

Mindennemű áruból legalább 1 darab vagy pár, tucat stb. után tüntető ki az ár.

Mindennemű mintának méter, darab stb. ára tüntető fel.

Minden üzlet köteles árjegyzéket tartani, azonkívül minden a kirakaton, az üzletben, az üzlet előtt kitétt áru pontos ára feltüntetendő.

Mindez kötelező minden nagykereskedőre, kiskereskedőre és iparosra is, valamint azokra, akik élelmiszerek eladásával vagy azok előállításával eladás céljából foglalkoznak.

Szállodákban, étkezdékben, kávéházakban, korcsmákban és más nyilvános konyhákban az ételek adag szerint, az italok ára pedig a szokásos módon tabellárisan (étlap, árjegyzék szerint) tüntető fel.

Minden vendéglős és nyilvános konyha tulajdonosa köteles folyó évi április hó 15. től kezdődőleg étlapját (árjegyzékét) naponta délelőtt 11 óráig és délután 5 óráig megerősítés végett a rendőrség 6. számú szobájában bemutatni.

Velikibecskerek, 1924 április 10.

A rendőrkapitány helyett:

Slavko Matity
rendőrkapitány.

Malmosok figyelmébe!

Új jutasszákok

liszt és korpa befogadására, tetszés szerinti mennyiségben kaphatók

a Nagybecskerei Tengerifeldolgozó és Olajgyár Rt.-nél
Velikibecskereken.

Pálinka eladás!

Valódi szerbiai erős szilvórium, klekováci és uzsiceai, nagyban és kicsinyben mindig kapható mérsékelt áron

Bogdanovity Milán

Velikibecskerei pincéjében,
Buzatér 6. sz. — Telefon 365.

Eladók: 717

Stefánovity Testvérek osácskai kereskedők

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok

a „Menyasszony”-hoz

A tavaszi idényre való összes **kézműipar-cikkeim** már megérkeztek, és pedig: különféle **szelvények, krep de sinek** minden színben, női- és különösen férfi **angol szövetek** ruha- és felöltőknek, valamint egyéb tavaszi áruk. — Kedvező bevásárlás folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat versenynélküli napiáron adhatom el!

Nagy választék különféle maradékarokban a legolcsóbb árban.
Tisztviselőknek tetemes árengedmény!
Szabott árak! Szolid kiszolgálás!

Tisztelettel

PERA RADOVANOVITY

A „MENYASSZONY”-HOZ
VELIKIBECSKEREK, ALEKSZANDROVA (FŐ) UTCA 1. SZ.

Vági Sándor gyógyszerértára
Velikibecskerek.

Raktáron tart: Összes bel- és külföldi
gyógyszerkülönlegességeket és legújabb
gyógyszereket.

Gyermektápszerek,
eredeti csomag:

Edeltau Knorr
Zabpehely
Quäckeroats
Salubra
Vital
Phosphatine Fallieres
Hordenzym
Hordomalt
Vedomin Pasta
Infantine
Tápeukor
Tejucokor
Haemoglobin Gloma
Tapióka
Harmatkása
Nestle-liszt
Kétszersült-liszt
Zabliszt
Makkakao
Makkkáv
Malátakáv
Malátakivonat
Ovomaltin
Phosphatose
Hygiama
Larossan
Kufeké

Szoptatóanyag részére
elsőrangú tejképzést
elősegítő Lactagol

Nagy raktár: Gyermekágyi és gyermekápolási cikkek, termometerek, irrigateurok, női douchok, méhfeccskendők, orr-, fül-, száj- és sebfeccskendők, labda- és körtefeccskendők, Pessarium lágy és kemény kaucsukból, Autoflex Rhamses-Sigi-Nirvana-Venuspraeservatívok, méhgyűrűk, gummigáztetékek, Soxletkészülékek és alkatrészek, higiénikus öblögetők: Lyseptol, Lysol, Lysoform, Bactoform, Lactagol, Semori, Ensemori, Vaginol, Speton, Spermaton. 710

Otthon készíthető
gyógyfürdő:

Divinal
Pöstyéni iszapkoeka
Oxigénfürdő
Szénsavasfürdő
Fenyőfürdő
Jódsófürdő
Mattoni vasmorkivonat
Mattoni vasmorlug
Halleini lápfürdő
Kénfürdő

„HACO” a legjobb
fogpép.

Szájvizek: Fogpépek:
Menta Colgates
Botot Menta
Ortizon Pebecco
Kalodont Elida
Dr. Bartilla Pierre
Salol Kalodont
Elida Eggleo
Optodont Esem
Odol Perdentó
Oxygenol Gibbs
Rex Botot

Crémek:

Violette Lait
Lyubicsica
Japán
Ojja
Simon
Fleur Damour
Rose de Rose
Fleur Violette
Malatine
Kaloderma
Optoderma
Elitta
Mandola Dr. Buck

Toilette szarvasbőr

Fogkefe
Körömkefe
Szivacsok
Szappanok
Pouderek
Parfeumok
Champonok
Ajak és szemöldök-
hajfestők
Arcfesték

Husvétii

locsoló parfümök:

Husvétii borok!

Több vagon kitűnő zamatu kudrici, gréatzi husvétii bor érkezett Mayer Janos bor- és pálinkanagykereskedésének, melynek literje a husvétii ünnepek alkalmából utcán át kimérve 4, 5 és 6 dinárért kapható. Ugyszintén saját égetésű borpárlat, rum, likör, konyak a legolcsóbb napiárban.

Vendéglősöknek nagyobb vételnél árengedmény.

Mayer János

bor- és pálinkanagykereskedése, Velikibecskerek (Klub kávéház).
714

Ingyen

ugyan nem, de különként 55 dinárért kaphat
5, 10 kg-os postacsomagokban

édes paprikát.

Ha egyszer megpróbálja, állandó vevő lesz.
Nagyobb vételnél megfelelő árengedménnyel,
vasúton szállítva — 50 kg-os zsákokban.
Postaküldemények utávvétellel, nagyobb kü-
demények megegyezés szerint.

Donat és Csolic-cégnél, Debetjača, Bánát

Egy külön bejárati

butorozott szoba

azonnali beköltözésre kerestetik.

Cim a kiadóban

Egy teljesen új, komplett

kőrisfa halószoba,

12 terítékes asztal, szék,
ottomán, viragállvány,
helyhiány miatt

jutányos áron azonnal eladó.

702 Cim: Vásártér 5. szám.

Üzletáthelyezés!

Értesitem tisztelt vevőimet, hogy
lisztüzletemet

az Aleksandrova u., városház épü-
letéből saját házamba, Aleksan-
drova utcába (Korona-szállodával
szemben, Lenhardt hangszerész és
Krizsanov Joci mézárós üzlete
között) helyeztem át, ahol naponta
friss szlov.-aradáci kenyér, kősző
és az összes terményaruk állan-
dóan raktáron vannak.
Naponta friss eleszto. 718

Giljum Mátyás, lisztkereskedő

Kerestetik

egy használt zongora
vagy pianinó,
de csak olcsó árban.

Cimet kérem Vantsik Aladár mű-
órás urnak leadni. 715

BÖRFEDÉLLEMEZ.
ERŐS! TARTÓS! VIHARTALLO!

Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegy-
termékek Gyár, Beograd. Sürögöncim: Grozit
Vuka Karadzitya 6. — Telefon: 27-20

Csak az a valódi Grozit börfedelemez, melynek
tekeresei ezen címkével vannak ellátva! Után-
zatot ne fogadjon el! — Gyártmányai: Asphalt és
kátrány, facement, karbolineum, közepkőtrány-
szurok, bitumen, asfalt mastix fedellak stb.

400
dinár egy öl száraz, egész-
séges, kemény dorong
TÜZIFA

Házitűzésre, téglagyáraknak, kenyérsütőknek és kazánfűtésre is
igen alkalmas és gazdaságos. Kapható, amíg a készlet tart

Gergely Samu fatereskedőnél V.-becskerek. Telefon 246.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Becskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál